

KARTA CHARAKTERYSTYKI

wg Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 453/2010

SEKCJA 1: Identyfikacja substancji i identyfikacja przedsiębiorstwa

---

1.1. Identyfikator produktu:

Nazwa Zaprawa murarska

1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji oraz zastosowania odradzane:

Zidentyfikowane zastosowania Stosowana jako spoiwo do materiałów budowlanych, tj. cegła, pustak.

Zastosowania odradzane -

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

Zakłady Chemiczne „ANSER” Sp. z o.o.

ul. J. Conrada 7, 01-922 Warszawa

tel.: +48 22 663 70 73, faks: +48 22 669 01 22

Adres e-mail kompetentnej osoby odpowiedzialnej za kartę charakterystyki: reach@anser.pl

1.4. Numer telefonu alarmowego

112 (czynny całą dobę)

+ 48 46 856 73 40 w. 219 (czynny w dni robocze w godz. 7 – 15)

SEKCJA 2: Identyfikacja zagrożeń

2.1. Klasyfikacja substancji

Klasyfikacja zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008:

STOT SE 3 - Działanie toksyczne na narządy docelowe, narażenie jednorazowe kategorii 3.

Skin Irrit. 2 – Działa drażniąco na skórę.

Eye Irrit. 2 – Działa drażniąco na oczy.

Skin Sens. 1 – Działanie uczulające.

H335 - Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.

H315 – Działa drażniąco na skórę.

H319 – Działa drażniąco na skórę.

H317 – Może powodować reakcje alergiczne skóry.

Klasyfikacja zgodnie z dyrektywą Rady 1999/45/WE:

Xi - Produkt jest drażniący.

R36/37/38 – Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę.

R43 - Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.

Szkodliwe skutki działania na zdrowie człowieka

Produkt drażniący. Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę. Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.

Szkodliwe skutki działania na środowisko

Produkt nie jest klasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska.

Szkodliwe skutki działania związane z właściwościami fizykochemicznymi

Nieznane.

2.2. Elementy oznakowania

Oznakowanie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008:

Xi – produkt jest drażniący

Określenia zagrożenia (R):

36/37/38 - Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę.

43 - Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.

Określenia dotyczące prawidłowego postępowania (S):

2 - Chronić przed dziećmi.

22 - Nie wdychać pyłu.

24/25 - Unikać zanieczyszczenia skóry i oczu.

26 - Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza.

36/37 - Nosić odpowiednią odzież ochronną i odpowiednie rękawice ochronne.

46 - W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza – pokaż opakowanie lub etykietę.

2.3. Inne zagrożenia

Substancje zawarte w mieszaninie nie spełniają kryteriów PBT i vPvB zgodnie z załącznikiem XIII Rozporządzenia REACH.

SEKCJA 3: Skład/informacja o składnikach

3.1. Substancje

Nazwa	Zawartość % wag.	Numery identyfikacyjne substancji	Klasyfikacja wg Rozporządzenia (WE) 1272/2008	Klasyfikacja wg dyrektywy 67/548/EWG
Cement portlandzki*	<20%	CAS: 65997-15-1 WE: 266-043-4 Nr indeksowy: -	STOT SE3; H335 Eye Irrit. 2; H319 Skin Irrit. 2; H315 Skin Sens. 1; H317	Xi, R36/37/38, R43
Wodorotlenek wapnia*	<9%	CAS: 1305-62-0 WE: 215-137-3 Nr indeksowy: -	Skin Irrit. 2; H315 STOT SE3; H335 Eye Dam. 1; H318	Xi: R37/38, R41

*) składniki oznaczone gwiazdką zostały sklasyfikowane zgodnie z kartą charakterystyki producenta surowca

---

SEKCJA 4: Środki pierwszej pomocy

4.1. Opis środków pierwszej pomocy

W przypadku narażenia przez drogi oddechowe

- Opuścić miejsce narażenia (lub wyprowadzić poszkodowanego z miejsca narażenia)
- Zapewnić poszkodowanemu spokój i dostęp świeżego powietrza
- W razie potrzeby wezwać lekarza
- Po zatrzymaniu oddychania stosować sztuczne oddychanie i natychmiast zapewnić pomoc medyczną.

W przypadku narażenia przez kontakt ze skórą

- Zdjąć zanieczyszczoną odzież
- Skórę dokładnie umyć dużą ilością wody (z mydłem jeśli nie ma zmian)
- Skonsultować się z lekarzem w razie wystąpienia podrażnienia.

W przypadku narażenia przez kontakt z oczami

- Usunąć szkła kontaktowe
- Nie stosować środków zobojętniających
- Przemywać oczy dużą ilością chłodnej wody przez około 15 minut przy otwartych powiekach (unikając silnego strumienia wody ze względu na ryzyko uszkodzenia rogówki)
- W przypadku w przypadku utrzymania lub nasilania się dolegliwości wymagana jest konsultacja okulistyczna

W przypadku narażenia przez przewód pokarmowy

- Nie prowokować wymiotów.
- Przepłukać usta wodą.
- Skonsultować się z lekarzem.

4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Nieznane.

4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Decyzję o sposobie postępowania ratunkowego powinien podjąć lekarz po dokładnej ocenie stanu poszkodowanego.

SEKCJA 5: Postępowanie w przypadku pożaru

5.1 Środki gaśnicze

Środki gaśnicze: odpowiednie do palących się materiałów.

Niewłaściwe środki gaśnicze: odpowiednie do palących się materiałów.

5.2 Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną.

Produkt jest niepalny. Podczas spalania może się wydzielać tlenek węgla, dwutlenek węgla, drażniące dymy i opary.

5.3 Informacje dla straży pożarnej

Zawiadomić otoczenie o awarii. Usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby nie biorące udziału w likwidowaniu awarii. W razie potrzeby zarządzić ewakuację. W przypadku dużych pożarów wezwać Straż Pożarną i Policję Państwową.

SEKCJA 6: Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

---

6.1 Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych

Unikać kontaktu ze skórą i oczami. Nie wdychać pyłu. Zakładać odzież ochronną, okulary, maski. Unikać wdychania pyłów. Pracować w przewiewnych lub wentylowanych pomieszczeniach. W potrzeby stosować środki ochrony dróg oddechowych.

6.2 Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Zabezpieczyć studzienki ściekowe. Nie dopuścić do przedostania się produktu do wód powierzchniowych.

6.3 Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

Uszczelnić uszkodzone opakowania. Zanieczyszczenia usunąć za pomocą: piasku, ziemi okrzemkowej, pochłaniacza kwasów, uniwersalnego środka wiążącego, trocin. Rozsypany produkt zebrać do pojemnika, zanieczyszczoną powierzchnię słucać wodą. Odpad usuwać zgodnie z obowiązującymi przepisami (patrz pkt 13).

6.4 Odniesienia do innych sekcji

Środki ochrony indywidualnej wymieniono w sekcji 8.

Postępowanie z odpadami opisano w sekcji 13.

SEKCJA 7: Postępowanie z substancją oraz jej magazynowanie

7.1 Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

Podczas stosowania nie jeść, nie pić, unikać pylenia oraz wdychania pyłu. Produkt po zmieszaniu z wodą daje odczyn alkaliczny – unikać kontaktu z oczami. W przerwach w pracy myć ręce. Nie używać zanieczyszczonej produktem odzieży. Przestrzegać zasad higieny osobistej. W razie potrzeby stosować środki ochrony indywidualnej (jak podano w punkcie 8), pracować w dobrze wentylowanych pomieszczeniach.

7.2 Warunki bezpiecznego magazynowania, łącznie z informacjami dotyczącymi wszelkich wzajemnych niezgodności

Przechowywać w oryginalnych, właściwie oznakowanych, szczelnie zamkniętych opakowaniach, w suchych miejscach. Nie dopuścić do kontaktu z wodą oraz żywnością.

7.3 Szczególne zastosowania końcowe

Brak.

SEKCJA 8: Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej

8.1 Parametry dotyczące kontroli

Dopuszczalne stężenia w środowisku pracy

Nie ma danych dotyczących produktu. Poniżej podano dane dla składników niebezpiecznych:

Pyły cementów

Pył całkowity	6 mg/m ³
Pył respirabilny	2 mg/m ³

Pyły krzemionek bezpostaciowych

Pył całkowity	6,0 mg/m ³
Pył respirabilny	2,0 mg/m ³

Wodorotlenek wapnia

NDS	2 mg/m ³
NDSch	-
NDSP	-

Zalecane metody monitoringu

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia (Dz. U. nr 73, poz. 645).

PN-Z-04030-06:1991 Ochrona czystości powietrza – Badania zawartości pyłu – Oznaczanie pyłu respirabilnego na stanowiskach pracy metodą filtracyjno-wagową.

PN-Z-04018-04:1991 Ochrona czystości powietrza – Badania zawartości wolnej krystalicznej krzemionki pyłu – Oznaczanie wolnej krystalicznej krzemionki w pył całkowitym i respirabilnym na stanowiskach pracy metodą kolorymetryczną.

8.2 Kontrola narażenia

Stosowne techniczne środki kontroli

Informacje podano w sekcji 7.

Indywidualne środki ochrony:

Ochrona oczu lub twarzy: gogle ochronne.

Zalecane wyposażenie miejsca pracy w natrysk wodny do płukania oczu.

Ochrona skóry:

- ochrona rąk - rękawice ochronne powlekane (np.: z kauczuku naturalnego).
- inne – odzież ochronna, antyelektrostatyczna.

Ochrona dróg oddechowych: maski z pochłaniaczem par organicznych (typ AX).

Zagrożenie termiczne: nie dotyczy.

Kontrola narażenia środowiska : Należy nie dopuścić do przedostania się substancji do wód gruntowych, kanalizacji, ścieków lub gleby.

SEKCJA 9: Właściwości fizyczne i chemiczne

9.1 Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

Informacje ogólne

- Postać: ciemnoszare, sypkie ciało stałe
- Zapach: brak

- pH >7 po zmieszaniu z wodą
- Gęstość: brak danych
- Temperatura wrzenia: brak danych
- Temperatura zapłonu: nie dotyczy
- Temperatura samozapłonu: nie dotyczy
- Właściwości wybuchowe: nie dotyczy
- Właściwości utleniające: brak danych
- Prężność pary: nie dotyczy
- Gęstość względna: nie dotyczy
- Rozpuszczalność/ mieszalność
  - w wodzie: nie rozpuszcza się
  - w rozpuszczalnikach organicznych: nie rozpuszcza się
- Współczynnik podziału n-oktanol-woda: brak danych

Inne informacje

- Temperatura topnienia > 1000 °C
- Temperatura rozkładu brak danych

9.2 Inne informacje

Brak dodatkowych danych.

Sekcja 10 : Stabilność i reaktywność.

10.1 Reaktywność

W normalnych warunkach temperatury i ciśnienia produkt nie reaguje niebezpiecznie z innymi substancjami.

10.2 Stabilność chemiczna

W normalnych warunkach temperatury i ciśnienia produkt jest stabilny.

10.3 Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

Nieznane.

10.4 Warunki, których należy unikać

Nieznane.

10.5 Materiały niezgodne

Nieznane.

10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu

Brak.

SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne

11.1 Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

Toksyczność ostra

W oparciu o dostępne dane kryteria nie są spełnione.

Działanie żrące/drażniące : działa drażniąco na skórę, oczy i układ oddechowy.

Działanie mutagenne na komórki rozrodcze: w oparciu o dostępne dane kryteria nie są spełnione.

Rakotwórczość: w oparciu o dostępne dane kryteria nie są spełnione.

Szkodliwe działanie na rozrodczość: w oparciu o dostępne dane kryteria nie są spełnione.

Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe: działa drażniąco na skórę, oczy i układ oddechowy.

Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie powtarzane: może wystąpić przewlekła, obturacyjna choroba płuc, narażenie na pyły może wywołać przewlekłe zapalenie nosa, gardła i krtani, astma oskrzelowa, pylica, rozedma płuc oraz stany zapalne skóry

Zagrożenie spowodowane aspiracją: nie stwierdzono.

Przewlekłe skutki krótko- i długotrwałego narażenia:

Narażenie na pyły może wywołać przewlekłe zapalenie nosa, gardła i krtani, astma oskrzelowa, pylica, rozedma płuc. Stany zapalne skóry.

Opóźnione, bezpośrednie oraz przewlekłe skutki krótko- i długotrwałego narażenia: brak danych.

Skutki wzajemnego oddziaływania: brak danych.

Inne informacje: brak danych.

SEKCJA 12: Informacje ekologiczne

12.1 Toksyczność

Środowisko wodne/osad/lądowe:

Brak zagrożeń.

12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu

Nie dotyczy, cement jest materiałem nieorganicznym.

12.3. Zdolność do bioakumulacji

Nie dotyczy, cement jest materiałem nieorganicznym.

12.4. Mobilność w glebie

Nie dotyczy, cement jest materiałem nieorganicznym

12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Nie dotyczy, cement jest materiałem nieorganicznym.

12.6. Inne szkodliwe skutki działania

Nieznane.

SEKCJA 13: Postępowanie z odpadami

Jeżeli to możliwe, to odpady odzyskać. Zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem unieszkodliwianiem, odzyskiem lub recyklingiem odpadów mogą się zajmować zakłady posiadające odpowiednia uprawnienia, i tylko takim zakładom można odpady przekazywać. W razie wątpliwości, sposób postępowania z odpadami uzgodnić z terenową jednostką Inspekcji Ochrony Środowiska.

Usuwanie mieszaniny: Odpady nie są niebezpieczne w myśl obowiązujących przepisów. Nie usuwać do kanalizacji. Nie dopuścić do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych. Produkt po zmieszaniu z wodą ulega utwardzeniu, wówczas można go traktować jak gruz budowlany.

Zalecany sposób unieszkodliwiania: składowanie.

Kod odpadu: 17 01 01 - odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów.

17 01 07 - zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06.

Sposób likwidacji D1: składowanie luzem na składowiskach otwartych urządzonych w sposób niepowodujący zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz dla środowiska.

Usuwanie opakowań: zużyte opakowania po produkcji traktować jak zwykłe odpady opakowaniowe, które mogą być przekazane do utylizacji lub recyklingu.

Kod odpadu: 15 01 01 - odpady z papieru i tektury.

SEKCJA 14: Informacje o transporcie

14.1 Numer UN	nie dotyczy
14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa	nie dotyczy
14.3 Klasy zagrożenia w transporcie	nie dotyczy
14.4 Grupa pakowania	nie dotyczy
14.5 Zagrożenie dla środowiska	nie dotyczy
14.6 Szczególne środki ostrożności dla użytkowników	nie dotyczy
14.7 Transport luzem zgodnie załącznikiem II do konwencji MARPOL 73/78 i kodeksem IBC	nie dotyczy

SEKCJA 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych

15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i środowiska specyficzne dla substancji

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. z 2005 r. nr 259, poz. 2173).

Ustawa z dn. 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach. (Dz. U. 2011 Nr 63 poz. 322).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 20 kwietnia 2012 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych oraz niektórych mieszanin (Dz. U. 2012 Nr 0 poz. 445).

DYREKTYWA 1999/45/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 31 maja 1999 r.

w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania preparatów niebezpiecznych.

Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń chemikaliów (REACH) z późn. zm.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywę 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE seria L 353 z 31 grudnia 2008 roku z późniejszymi zmianami)

Rozporządzenie Komisji (WE) NR 790/2009 z dnia 10 sierpnia 2009 r. dostosowujące do postępu naukowo-technicznego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin.

Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH).

Umowa Europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych ADR (obowiązująca od 1.01.2005) (Dz. U. z 2005 r. nr 178, poz. 1481)

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. 2011 r. nr 227, poz. 1367 z późn. zm.).

15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Producent nie dokonał oceny bezpieczeństwa chemicznego produktu.

SEKCJA 16: Inne informacje.

Aktualizacja

Zmiany wprowadzono we wszystkich punktach uwzględniając wymagania zawarte w załączniku I do Rozporządzenia Komisji (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r.

Wyjaśnienie skrótów i akronimów stosowanych w karcie charakterystyki

vPvB – substancja bardzo trwała i ulegająca biokumulacji w bardzo dużym stopniu

PBT – substancja trwała, ulegająca biokumulacji i toksyczna

STOT SE 3 - Działanie toksyczne na narządy docelowe, narażenie jednorazowe kategorii 3.

Skin Irrit. 2 – Działa drażniąco na skórę.

Eye Irrit. 2 – Działa drażniąco na oczy.

Skin Sens. 1 – Działanie uczulające.

Eye Dam. 1 - Powoduje poważne uszkodzenie oczu.

H335 - Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.

H315 – Działa drażniąco na skórę.

H319 – Działa drażniąco na oczy.

H317 – Może powodować reakcje alergiczne skóry.

H318 - Powoduje poważne uszkodzenie oczu.

Xi - Produkt jest drażniący.

R37/38 – Działa drażniąco na drogi oddechowe i skórę.

R41 – Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu.

R43 - Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.

S2 – Chronić przed dziećmi.

S22 - Nie wdychać pyłu.

S24/25 – Unikać zanieczyszczenia skóry i oczu.

S26 - Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza.

S36/37 - Nosić odpowiednią odzież ochronną i odpowiednie rękawice ochronne.

S46 - W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza – pokaż opakowanie lub etykietę.

Odniesienia do kluczowej literatury i źródeł danych

Karta charakterystyki substancji dostarczonej przez producenta.

Baza danych European Commission Joint Research Centre.

Przepisy prawne.

Zalecenia dotyczące szkoleń pracowników

Zanim pracownik zostanie dopuszczony do pracy powinien odbyć szkolenie w zakresie BHP dotyczące obchodzenia się z chemikaliami oraz odpowiednie szkolenie stanowiskowe. Osoby pracujące przy transporcie materiałów niebezpiecznych należy przeszkolić z zakresu bezpieczeństwa, powinny odbyć również szkolenie ogólne stanowiskowe.